

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 61 0 Пс 004719 17 Рев
Бања Лука, 28.9.2017. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Росе Обрадовић, као предсједника вијећа, Горјане Попадић и Војислава Димитријевића, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Т. д.о.о. С., кога заступа пуномоћник Е.Х., адвокат из С., против тужених В.Г. из С., коју заступа пуномоћник С.Д., адвокат из И.С., те „Фабрике ...“ а.д. И.С. у стечају, коју заступа пуномоћник Р.Т., адвокат из В., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужене „Фабрике ...“ а.д. И.С. у стечају против пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број 61 0 Пс 004719 16 Пж 4 од 17.11.2016. године, на сједници одржаној 28.9.2017. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се усваја, обје нижестепене пресуде се преиначују у дијелу којим је одлучено о недопуштености извршења и трошковима парничног поступка тако што се тужитељ у цијелости одбија са захтјевом за утврђење недопуштености извршења одређеног рјешењем о извршењу Основног суда у Сокоцу - Одјељење Источно Сарајево број 089-1-И-07-000 057 од 20.3.2007. године, као и захтјевом за укидање тог рјешења и обуставу извршног поступка, слиједом чега се исти обавезује да накнади туженој „Фабрици ...“ а.д. И.С. у стечају трошкове парничног поступка у износу од 26.250,00 КМ.

Образложење

Првостепеном пресудом Окружног привредног суда у Источном Сарајеву број 61 0 Пс 004719 14 Пс 2 од 29.01.2016. године утврђено је да је недопуштено извршење на некретнинама означеним као кч.бр. 1027/12 уписана у зк.ул. 474 к.о. Б.Г., у нарави пословни објекат, које је одређено рјешењем о извршењу Основног суда у Сокоцу - Одјељење Источно Сарајево број 089-1-И-07-000 057 од 20.3.2007. године, слиједом чега је то рјешење укинато и наложена обустава извршног поступка. Истом пресудом одбијен је тужбени захтјев тужитеља којим је тражио да се утврди да је купопродајни уговор, закључен 25.9.2007. године између њега и Е.Г., правног предника тужене В.Г. (даље: првотужена), правно ваљан основ за стицање права својине на некретнинама означеним као кч.бр. 1027/12 и 1027/13, у нарави пословни објекат са земљиштем, уписане у зк.ул. 730 к.о. Б.Г., те да се надлежној земљишно-књижној канцеларији наложи да га упише као власника наведених некретнина. Тужени су солидарно обавезани да накнаде тужитељу парничне трошкове у износу од 27.800,00 КМ.

Другостепеном пресудом Вишег привредног суда у Бањој Луци број 61 0 Пс 004719 16 Пж 4 од 17.11.2016. године жалба тужене „Фабрике ...“ а.д. И.С. у стечају (даље: друготужена) је дјелимично уважена и првостепена пресуда преиначена тако што је рјешење о извршењу укинато само у дијелу којим је

одређено извршење на кч.бр. 1027/12 и што су досуђени трошкови поступка снижени на износ од 16.598,80 КМ, док је у преосталом дијелу жалба одбијена и првостепена пресуда у том дијелу потврђена.

Против другостепене пресуде друготужена је изјавила ревизију због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се обје нижестепене пресуде укину и тужбени захтјев у цијелости одбије.

Тужитељ је у одговору на ревизију оспорио наводе ревизије и предложио да се иста одбије.

Ревизија је основана.

Предметном излучном тужбом се, између осталог, тражи утврђење недопуштениости извршења одређеног рјешењем о извршењу Основног суда у Сокоцу - Одјељење Источно Сарајево број 089-1-И-07-000 057 од 20.3.2007. године, укидање тог рјешења и обустава извршног поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, правоснажном пресудом из 2006. године друготужена је обавезана да правном преднику првотужене преда у посјед некретнине у Б.Г., које у нарави представљају пословни објекат са земљиштем, а правни предник првотужене је обавезан да друготуженој исплати износ од 950.000,00 КМ са припадајућом каматом; у извршењу наведене пресуде друготужена је у јануару 2007. године предала предметне некретнине у посјед правном преднику првотужене; друготужена је 13.02.2007. године поднијела приједлог за извршење против правног предника првотужене ради наплате износа од 950.000,00 КМ, а извршни суд је тај приједлог усвојио и рјешењем о извршењу од 20.3.2007. године одредио извршење на некретнинама правног предника првотужене означеним као кч.бр. 1027/12 и 1027/13; тужитељ је као треће лице 12.9.2007. године поднио приговор против овог рјешења о извршењу, истичући да је он од правног предника првотужене купио некретнине које су предмет извршења, па га је извршни суд рјешењем од 01.4.2010. године упутио да у парници остварује своја права; тужитељ је предметну тужбу предао првостепеном суду дана 28.5.2012. године; спорне некретнине су ушле у заоставштину правног предника првотужене, који је умро 08.01.2015. године, а првотужена је у оставинском поступку проглашена за његовог јединог насљедника.

Првостепени суд је закључио да тужитељ своје право на спорне некретнине црпи из купопродајног уговора кога је закључио са правним предником првотужене 25.9.2007. године и чињенице да се у посједу ових некретнина налази од 30.3.2007. године, па је овлаштен да тражи да се утврди недопуштеним извршење на тим некретнинама, без обзира што није њихов власник. Слиједом тога, овај суд је усвојио захтјев за утврђење недопуштениости извршења те истовремено одбио захтјев за утврђење ваљаности напријед наведеног купопродајног уговора.

Другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правна схватања првостепеног суда, налазећи да тужитељ има право на посјед спорних

некретнина, које се темељи на купопродајном уговору закљученом између њега и правног предника првотужене, а како је тај уговор извршен, није битно да ли је исти правно ваљан или није.

Схватања нижестепених судова нису правилна.

Предмет извршења су ствари и права на којима се по закону може спровести извршење ради намирења потраживања тражиоца извршења (члан 6. став 2. Закона о извршном поступку - „Службени гласник Републике Српске” број 59/03 до 98/14, даље: ЗИП). Лице које тврди да у у погледу предмета извршења има неко право које спречава извршење може тражити да се утврди недопуштено извршења и то у обиму у којем су његова права захваћена извршењем (члан 51. став 1. ЗИП). Овај излучни приговор може бити стварно - правног и облигационо - правног карактера. Подношење приговора од стране трећег лица не спречава спровођење извршења и остварење потраживања тражиоца извршења, ако законом није друкчије одређено (члан 51. став 2. ЗИП).

У овој парници тужитељ као треће лице тврди да је куповином спорних некретнина од правног предника првотужене стекао право на тим некретнинама које спречава извршење на истима. Међутим, он није стекао право својине на тим некретнинама јер се то право стиче уписом у јавну књигу, како је то одређено одредбом члана 33. Закона о основним својинско - правним односима („Службени лист СФРЈ“ број 6/80 и 36/90 те „Службени гласник Републике Српске“ број 38/03, у даљем тексту: ЗОСПО), а неспорно је да је захтјев тужитеља за укњижбу права својине на предметним некретнинама одбачен. Чак и да је тужитељ на законом прописан начин стекао својину на спорним некретнинама, то би било од утицаја само у случају да је уговор о купопродаји између њега и правног предника првотужене закључен прије доношења рјешења о извршењу и само у том случају извршење не би било допуштено. У конкретном случају, у вријеме подношења приједлога за извршење и у вријеме доношења рјешења о извршењу, тужитељ није био у посједу предметних некретнина, а купопродајни уговор са правним предником првотужене, на којем он темељи своје право на предметне некретнине, је закључио пола године након што је дозвољено извршење на овим некретнинама.

Нижестепени судови погрешно сматрају да није од значаја ваљаност правног посла на коме тужитељ темељи своје право на спорне некретнине. Правоснажним пресудама донесеним у овој парници је одбијен захтјев тужитеља за утврђење да је он ванкњижни власник ових некретнина као и његов захтјев да је купопродајни уговор, закључен 25.9.2007. године између њега и правног предника првотужене, ваљан правни основ за стицање права својине на тим некретнинама. Дакле, правоснажно је одлучено о питању ваљаности основа на коме тужитељ темељи свој захтјев за утврђење недопуштености извршења на спорним некретнинама, а то питање има прејудицијелни значај за доношење одлуке о томе да ли су испуњени услови да се извршење прогласи недопуштеним. Ово стога што се никакво право не може стећи на основу уговора који није правно ваљан, слиједом чега се погрешним указује закључак другостепеног суда да није битно да ли је купопродајни уговор закључен између тужитеља и правног предника првотужене ваљан или није.

Исто тако, не може се прихватити ни становиште нижестепених судова да тужитељ има право посједа које спречава извршење на спорним некретнинама.

Према члану 70. ЗОСПО, посјед (државина), сам по себи, није никакво право већ чињеница односно фактичко стање. Посјед може бити и бесправан, а само ако се темељи на ваљаном правном основу, његов титулар може полагати неко право на предмету државине. У овом случају, како је горе речено, нижестепени судови су правоснажно одбили захтјев тужитеља за утврђење ваљаности основа на темељу кога он држи у посједу предметне некретнине. Осим тога, нижестепени судови су потпуно занемарили чињеницу да је тужитељ ступио у посјед предметних некретнина након доношења рјешења којим је одређено извршење на тим некретнинама, продајом истих ради намирења потраживања друготужене, што такође чини неоснованим његов захтјев за утврђење недопуштености овог извршења.

Како из изложеног произлази, нижестепене пресуде су, у дијелу којим је одлучено о захтјеву за проглашење извршења недопуштеним, донесене уз погрешну примјену материјалног права. Ради тога је овај суд на основу члана 250. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске” број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП) ревизију друготужене усвојио, обје нижестепене пресуде преиначио и одлучио као у изреци.

Као странка која је у цијелости изгубила парницу, тужитељ је дужан да друготуженој, као противној странци, накнади трошкове спора (члан 386. став 1. ЗПП). Стога је овај суд, у смислу члана 397. став 2. ЗПП, преиначио и одлуку другостепеног суда о парничним трошковима тако што је тужитеља обавезао да друготуженој накнади трошкове првостепеног поступка у износу од укупно 15.000,00 КМ (за састав одговора на тужбу и заступање на четири рочишта на којима се расправљало о главној ствари по 2.500,00 КМ те заступање на два рочишта на којима се није расправљало о главној ствари по 1.250,00 КМ), којим трошковима су додати и трошкови на име састава двије жалбе и ревизије у износу од по 3.750,00 КМ, сходно Тарифним бројевима 2. и 12. Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник Републике Српске” број 68/05).

Предсједник вијећа
Роса Обрадовић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић